

Cancelari'a Redactiunii:  
Malu inf. alu Dunarii, Nr. 32

Locuint'a Redactorului:  
Malu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Serisorile nefrancate nu se voru  
primi decât numai de la coresponden-  
tii regulari ai „Federatiunei“  
Articlii tramsi si nepublicati se  
voru arde.

# FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Miercuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminéti'a.

5/17  
Pest'a, 17/5. apr. 1868.

Cas'a reprezentantilor Ungariei dede, in siedint'a de astă-di, una noua dovada despre iubirea sa de dreptate. Dupa ce se autentică procesulu verbale alu siedintiei trecute, se suu pre tribuna raportoriu comisiiunei verificatorie, si dede mai antîu ceteri opiniunei acestei comisiiunei in privint'a alegerei lui N. Kandó (l'in Ungvár.) La alegerea acestui-a s'au facutu mai multe nelegiuri, s'au escatu certe intre partite, cari in urma au degenerat intr'o lupta formale ce avu de urmare ranirea mai multor alegatori. Cu tote aceste-a comisiiunea recumenda verificarea deputatului amintit, si cas'a lu-verifica definitiv fără neci o desbatere.

Urmă apoi raportulu comisiiunei verificatorie privitoriu la alegerea intemplata in cerculu *Pecica* (cottulu Aradului) la 27 iuniu 1867 in person'a lui Ales. Ormosy, contra lui Nic. Filimonu. Dan lu-se protestu contra acestei alegeri, d'in cauza că mai multi alegatori au fostu impiedecati prin forta militare de la esercerea dreptului loru, si pentru alte illegalităti, — dict'a esmisse pre dep. G. Véghső, ea comisariu investigatori, si pre basea raportului acestui-a, comisiiuna verificatorie si-dă astă-di parerca pentru verificarea lui Ormosy. In contra acestei pareri se radica dep. Florianu Varga si areta nelegalitatea alegerei la care votara si morti acu de doi ani, fortandu-se in modulu acest'a o majoritate de 12 voturi pentru Ormosy. D. Varga respinge opinionea comisiiunei verificatorie, cere a se cesti actele cari documenteaza nelegalitătile comise si pretinde nemicirea acelei alegeri si ordinarea unei alegeri noue. Raportorulu se incercă a aperă opinionea comisiiunei si cestesca căteva d'in documinatele amintite. Dsa se feria inteleptosce a intonă tare pasurile cari dovediau nelegiuri, nu cumva să le auda toti, ér' constructiunile favoritorie opinionei comisiiunei le apesă atât de tare, cătu se poteau audî si de pre tribune.

Presedintele era gaf'a a intrebă cas'a: daca primise opiniunea comisiiunei, despre ce nu se înălăză nimene, pre candu se aull vocea stentoria a de deputatului national S. Borlea. In nrulu v. publiculu nostru va ayè ambele cuventări a le amintitiloru deputati romani, cari si-radicara in siedint'a de astă-di di graiul contra nelegiurilor. Destulu fie pan' at atunci a aminti, că d. Borlea, aretandu inalt'a chiamare a unui corpu legalativu, dovedindu nelegalitatea alegerei d'in cestiu, enunciat per consequentia tam o sentintă care strabată ca unu fulgeru preste majoritatea guverniale a dictei. Dsa le spuse verle, fără de neci o resvera, că „dupa ce falșitatea alegerei este documentata, dict'a nu pote validă acc'a alegere, de cătu numai d'in interesu de partita, dupa ce se știe, că Ormosy se tiene de partit'a guvernamentală.“ Tacere mormentală urmă acestei sentintie basatate pre adeveru nerestornaveru. Toti erau ca imammaroriti; presedintele abie se reculese pentru a refiecta dlu Borlea „că aci nu se intempla nimic din interesu de partita.“ Inse acesta declaratiune a presedintelui fu data de mintiuna numai decât chichiaru prin acei-a, in interesulu caroru-a se facuse. Putunendu la votu opinionea comisiiunei, partit'a guverniale se scolă pentru ca, in lenisce, rusinata de popoterea adeverului enunciatu de dlu Borlea. Astfelui Ormosy fu prochiamat deputatu verificatu de majoritatea guverniale, remanendu prelunga votulu dd. Va Varga si Borlea, d'intre cei ce sieudeau in drept'a — in a cău am potutu observă — numai d. S. V. Popu, eraea d'in stang'a o parte insemnată.

In modulu acest'a vedemu pre inaltulu corpu legalativu alu Ungariei sanctiunandu nelegiuri si lovindu preste fatia cele d'antâie principie de dre-

ptu si dereptate. Si ast'a singuru pentru ca partit'a de la potere să se mai adauga inca cu unulu. Potemu deduce de aci ce tienuta voru observă cei de la potere, la alegerele venitorie, căte mediulocce voru intrebuintă numai ca să reesa. Recomendâmu acestu actu alu dietei unguresci in atentiunea toturoru acelor'a, cari mai credu in dreptatea unguresca.

„Monitoriulu“ d'in Bucuresti ideminte in termeni cci mai categorici faim'a mintiuosa ce se respanse in lume: „că la „Bacău“ cinci sute de familie israelite ar' fi espuse in campu, supuse persecutiunei si isgonite d'in districtu.“ Ar' fi detorint'a diurnaleloru „platite“ cari bucinara acea faima, să iie acum notitia si despre aleverat'a stare a lucrului, aretata pre basea informatiunilor celoru mai secure.

Scirile resboiose d'in strainetate amutîra in cele mai multe părți; singuru unelte foie francese le mai sustieni. Cu tote aceste-a inarmările se continua intr'o mesura, ca si candu cutare cutrericatura europeana ar fi la usia. He'a desarmarei, resuscitata in dîlele trecute de căte-va foie d'in Parisu se mai scar-menă si de celealte diurnale. Necesitatea desarmarei o recunoscu cu totii, dara nevoindu nimene să iie initiativ'a, său celu putienu să dee semne că este gat'a a cele acestei necesităti, — diurnalistic'a inca a inchisu acestu incidente alu desbaterilor sale, treandu la alte obiecte.

## Dict'a Ungariei.

Siedint'a casei deputatilor d'in 16 aprile.

Dupa feriele de pasci dict'a si-reincepù eri activitatea sa. Obiectulu principale, presentarea bugetului pentru anulu e., a facutu ca deputatii să grabeasca d'in provincia pentru a potă asistă la acestu actu de insemnatate; numai d'intre deputatii romani au fostu forte putieni de fatia.

Presed. Szentiványi deschide siedint'a; dupa autenticarea protocolului si comunicarea serisoriloru incuse, doi deputati depunu nisice petitiuni pre mes'a casei. Apoi se scola min. de finantie Lónyay si presenta casei in numele ministeriului bugetulu pre a. 1868. Intr'o cuventare mai de doue ore desfasuira greutătile, cu cari ministeriulu de finantie a avutu a se luptă la compunerea bugetului, motiveza scaderile bugetului si espune causele, pentru cari bugetulu se prezenta in form'a de acum. Min. de finantie mai substerne si căte-va proiecte de lege, ca părți intre-gitorie ale bugetului, cari trateza despre: dările direcțe, competitia de timbru, venitulu tabacului, darea fabricelor de zahar si a berarilor, despre darea vinului, macelaritului, loteriei, despre detori'a pendinte si administrarea cuotei d'in detorie de statu, despre venitulu sarei si despre sustinerea celoralte dări etc. — La propunerea dep. Bonis proiectele mai momentose se indrumaze la sectiuni, celealte la comisiiunea finantiera. Presed. anunzia, că sectiunile respective au inchiatu pertratările despre publicarea legilor, despre camerele comerciale si industriale si despre proiectulu de lege referitoriu la afacerile greco orientalilor. Cele doue d'antâiu se punu la ordinea dilei pre sambata, ér' proiectulu celu d'in urma, la cerint'a ministrului de cultu, se amena pre vr'o 10—15 dile. Referatulu comisiiunei verificatorie se va cesti in siedint'a viitoria.

## Budgetul

pentru terele de sub coron'a Ungariei pre a. 1868.

### I. Recerintele (spesele statului)

Spese ordinarii: fl.

I. Intretienere a curtilor pre inalte 3.100,000

II. Cabinetulu pre inaltu 36,400

III. Afaceri comune:

Spese comune . . . . . 22.048,000

Pensiuni comune . . . . . 400,000

Sum'a: 22.448,000

IV. Concursulu la detoriile de statu:

Cuot'a cametelor si a amortisatiunii 32.425,000

Pretinu de Prenumeratunie:  
Pre trei lune . . . . . 4 fl. v. a.  
Pre siese lune . . . . . 7 fl. 50 cr.  
Pre anulu intregu . . . . . 15 fl.

Pentru Romania:  
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/4  
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertioni:  
10 cr. de linia, si 30 cr. tape'a timbrale pentru fesce care publicatiunea separata. In Locul deschis 20 cr. de linia  
Unu exemplar costă 10 cr.

Spesele manipulatiunii . . . . . 402,000  
Sum'a: 32.827,000

V. Diet'a (cas'a magnatilor, cas'a repre-sentantilor, comisjunile) . . . . . 946,000

VI. Presediul ministerialu:  
Presediul . . . . . 75,000  
Pres'a, biroulu pentru traduceri . . . . . 25,500  
Sum'a: 100,500

VII. Ministeriulu de langa per-son'a Maiestătii Sale . . . . . 86,500

VIII. Ministeriulu de interne:  
Directiunea centrale . . . . . 321,000  
Guberniulu d'in Transilvani'a:

(Guberniulu: 112,000 fl.; comisariatulu provinciale: 13,000 fl.; administra-tiunea dessarcinării pamentului si comisiunile verificatorie: 59,000 fl.) . . . . . 184,000  
Comitatele, cercurile, scuanele . . . . . 6.875,000  
Orasiele . . . . . 500,000

Spesele generali de administratiune:  
(Sierbitiulu sanitariu 460,000 fl.; institu-tele de nascere: 12,500 fl.; institu-tele pentru copiii gasiti: 8,400 fl.; ca-sale de nebuni: 125,000 fl.; siguretatatea publica: 147,000 fl.; incartirarea comisarilor de siguretatate: 35,200 fl.; sus-tinerea casarmelor pentru acei-a: 2000 fl.; escort'a: 24,000 fl.; reparti-tiuni pentru prinderea lotrilor: 6000 fl.; reparti-tiuni pentru venarea anima-lelor rapitorie: 5,800 fl.; reparti-tiuni pentru salvarea vietiei: 2,500 fl.; sub-venitii pentru teatrulu magiaru: 54,000 fl.; premie pentru cursurile de cai: 33,600 fl.; spase diverse: 10,000 fl; la olalta: 926,000 fl.) . . . . . 869,000

Subtragendu-se perceptiunile de 57,000 fl. remanu . . . . . 869,000

Pensiuni:  
(Directiunea centrale: 4000 fl.; adminis-tratiunea dessarcinării pamentului: 45 fl.; diregatorile administrative, cari au sustatu: 537,000 fl.; cancelari'a transilvana de contabilitate: 8000 fl.; judetiale urbariale: 14,000 fl.; contabili-tatea comitatelor: 890 fl.; cas'a disciplinaria de lucru: 65 fl.) . . . . . 564,000  
Sum'a: 9.313,500

IX. Ministeriulu de finantie:  
Directiunea centrale:  
(Ministeriulu: 394,000 fl., contabili-tatea 486,000 fl.) . . . . . 880,000

Directiunea finantiera a terei:  
(Directiunile finantare in Croati'a si Transilvani'a, comisiunile de contribu-tiune in Bud'a-Pest'a, inspectiunile de finantie si contributiune, cărtile fundua-rie provisorie si despartiementulu esac-toratului d'in Zagrabi'a: 1.118,000 fl.; cass'a centrale a terei: 85,500 fl.; oficie de contributiune: 1.122,000 fl.; pazitori de finantie si pazitori calari de confinie: 1.323,000 fl.; procurature finantare: 145,500 fl.; oficie de vama la confinie (pensiuni): 71,000 fl.) . . . . . 3.865,000

Economia montanistica si de paduri (fore-stiera) in Schemnitz . . . . . 61,000  
Esecutiunea dărilor directe . . . . . 10,000  
Esecutiunea dării de consumtione . . . . . 134,000

Administratiunea monopolului:  
(Sare: 832,000 fl.; tabacu 585,000 fl.; loteria: 169,000 fl.) . . . . . 1.585,000

Manipulatiunea competitiilor:  
(Timbru: 84,500 fl.; tape'a si compe-tintie de dreptu (negotiali): 9,300 fl.; vam'a drumurilor si a podurilor: 2,200 fl.; competitia monetaria: 8000 fl.) . . . . . 68,000

Averea statului:  
Pensiuni:  
(Diregatorie finantare conduce-toare: 289,895 fl.; straj'a finantara: 120,000 fl.; cass'a terei: 31,500 fl.; oficie de contributiune: 174,000 fl.; procurature finantare: 15,000 fl.) . . . . .

cărți funduare: 6000 fl.; alte diregatorii de finanțe: 60,000 fl.; pensiuni, cari nu se tineu nici de una diregatorie administrativă sustatatorie: 71,000 fl.; darea de consumtione: 4500 fl.; oficie de timbru: 1000 fl.; vamă drumurilor și podurilor: 105 fl.) . . . . . 773,000  
Sumă: 7.376,000

#### X. Ministeriul comunicatiunii și al lucrărilor publice.

Directiunea centrale	251,000
Oficie pentru edificările statului	281,000
Constructiunea căilor:	
(Manipulatiune: 78,500 fl.; conservarea: 1.803,000 fl.)	1.881,500
Constructiuni idrotehnice:	
(Manipulatiune: 31,500 fl.; conservarea: 138,000 fl.)	169,500
Pensiuni:	
(Oficiali pentru arhitectură statului: 67,000 fl.; constructiunea căilor: 5000 fl.; constructiuni idrotehnice: 1000 fl.)	73,000
Sumă: 2.656,000	

#### XI. Ministeriul pentru agricultura, industria și comerțul.

Directiunea centrale	158,000
Scopuri și scole de agricultură:	
(Radicarea agriculturii: 56,000 fl.; scolă de agricultură din Keszhely: 13,000 fl.; scolă din Dobritin: 16,000 fl.; pentru scolă ce se va înființa în Hradec: 1000 fl.)	86,000
Capitanatele montanistice	60,000
Institutul geologic	24,000
Postă (deficit)	10,000
Telegraful (deficit)	72,000
Sierbiștiul sănătății în portu și pre mare	27,000
Pensiuni:	
(Directiunea centrale 2000 fl.; capitanatele montanistice: 12,000 fl.; sierbiștiul sănătății în portu și pre mare: 7000 fl.)	21,000
Sumă: 458,500	

#### XII. Ministeriul cultelor și al instrucțiunii publice.

Directiunea centrale	239,000
Scopuri ecclastice:	
(Baserecă gr. cat.: 110,000 fl.; baserecă prot. conf. aug.: 30,000 fl.; baserecă protest. conf. helv.: 50,000 fl.; baserecă gr. orient.: 80,000 fl.)	278,000
Scopuri scolare:	
(Directorii scolilor cerasuali: 21,000 fl.; Consiliarii de scola: 4000 fl.; ajutorirea și conservarea scolilor: 235,000 fl.; stipendii și alte spese pentru scoli: 69,000; spese de patronat și diverse: 1000 fl.)	330,000
Instructiunea publică:	
(Scole poporale: 200,000 fl.; mai multe institute magiare: 50,000 fl.)	250,000

### F O I S L O R ' A .

#### Despre corulu vocal și instrumentale din seminariu dom. gr. cat. in Oradea-mare.

Halte das Bild der Würdigen fest! Wie leuchtende Sterne Theilte sie aus die Natur durch den unendlichen Raum. Götthe.

La stichurile triste din Beiuș, nr. 33, 34 ai Fed. cu referintia la cele despre corulu vocal și instrumentale, apucu ocaziea a grăi și ce-va imbucuratoriu despre aceste lucruri in Oradea-mare și anume in seminariu dom. gr. cat., respective in celu mai mare institut român d'in Ungaria pentru crescerea și ajutorarea tenerimii romane, — si se va vedea, că „voiloir c'est pouvoir“, adica: „voiesce si voi pot.“

E de prisosu se mai tienu si eu elogiu cantului si alu musiciei, candu lumea intregă preamarasce aceste daruri divine. Destulu se dicu numai, că tonulu o unicul accentu, musică unică limba, in carea se esprime sentimentul, animă pe deplinu. Animă nu are alta limba decât armonia. — Si de unde a inventiatu animă acăsta limba ceresca? — De la insa-si opere grandiosa a lui Ddieu, de la natura, de la universu. Ide'a prima despre sonu a conceput'o la sioptirea zefirilor, la blandă fluorare a trestiei, ce cresco pe malurile Nilului „Et zefiri cava per calamorum sibila primum Agrestes docuere cavas infare cicutas.“ Lucretiu.

A inventat'o de la vuetu orcanului si de la mugitul codrilor; a inventat'o de la globurile cereschi. Pitagora audia o armonia divina in stele.

Musică s'a facutu, este si va fi totu-de-un'a termometrulu, dupa care se va mersu mai siguru gradul de inalțare său de decadintia a unui poporu. Ca totu ce e sublimu, ce e eternu, musică devine să fia la tote poporele obiectul de ea mai suprema stima. Grecii practicau musică ca o deprin-

#### Pensiuni:

(Directiunea centrale: 2200 fl.; directorii scolilor cerasuali: 1700 fl.; consiliari de scola: 6300 fl.; institute și scole diverse: 3800 fl.)	14,000
Sumă: 1.111,000	

(Va urmă.)

#### Episcopia magiara gr. cath. și limbă romana.

Pre candu loviturele, infipte in animă natiunei romane prin inaugurarea sistemei presinte, devinu d'in dî in dî mai nesuportavere, doveda viua vaierări și asupririle d'in tote părțile Romanimei; pre candu diurnalele guvernamentali ne spunu cu fala, că au facutu totu cătu era cu potintia intre impregiurările constringatorie de fatia, pentru asicurarea intereselor vitali a le elementului magiaru, infricandu opusetiunea mag., neindestulita la totu pasiul, cu natiunalitățile, cu cestiuinea orientului, si in fapta, respingendu si combatendu, totu d'in acestea consideratiuni chiaru si lips'a reducerei armatei; pre candu suntemu tractati pre terenul politici ca sclavi politici, ma vediuramu — in acăstă confusiune de concepte de statu — cum degradara pre romanii Ardeleani de la natiune la clase, soiu, intoema ca in anii aprobatelor: pre atunci egemonisatorii nostri politici vinu a imită fără de sfila pasii simintiti ai ministeriului d'in ver'a trecuta, indreptati contra metropoliei noastre de la Blasius; si neindestuliti cu loviturele facute pre terenul politici, vinu de a dreptulu la altariu, la paladiul conservarei esistintiei noastre natiunale, si vrea a-si continuă si acă — sub diferite pretete — nesuntiele loru infernali, de a magiarisă totu ce nu e ungurescu, provocandu turburare si neliniște intre creditiosii pacinici, de altă natiunalitate.

Am fostu atinsu in unulu d'in nrui trecuti ai stimatului diurnal "Federatiunea", că romanii d'in cetatea Satu-Mare sunt atacati si amenintati adunati in consientiuă loru natiunale si confesiunale; acum, dupa ce treb'a a luat dimensiuni mai mari ajungendu chiaru la culmea iritatiunei, — mi-voiu intregi cele impartestate.

Diurnalistica magiara intona de multu ide'a de a formă o episcopia magiara gr. cath., cu limbă unguresca, pentru romanii si rusii de prin părțile mestecate; amu vediutu chiaru infruntările cele mai aspre, aruncate priu diurnalistică mag. in contra guvernului actual, prin cari este acuzatu, că nu ie iniatiivă in acăstă cestiune atât de ponderosa pentru immunitatea contingintului magiaru, că guvernul nu se indura de bietii creditiosi zelosi si nu-i spriginesce in nesuntia loru patriotică, infinitandu-le o episcopia mag. cu limbă unguresca in baserică. In urmă a acestor vediuramu, cu destula parere de reu, cum triumfara contrarii nostri la Macău, mai vedem inca, că la Dorogu s'a introdusu limbă magiara in baserică de acolo. Acum, ca să merge pre rendu, propagandă magiarisarei a situu in Satu-Mare, de acă firesce va purcele mai incolo pre sate.

Istoriculu, cătu pentru Satu-Mare, e urmatru: Dupa restituirea asiile numiticii constitutiuni li-

berale, cătiva nadragari magiarisati — numai cu numele gr. catolici — indemnati si instruati de intelectiunia magiara d'in locu, dupa ce aru fi pregatită, in diurnalele loru, opinioanea publică magiara, destabilu de iritata si altu cum-prin calumnii si insuñări scornite in contra principiilor romane, ce profesă d. protopopu Branu, parendu-le pot multu si de „focul de paie“ ce isbutise in romanii Satu-Mareni la cunoscută conferinta de la Giidani, tinenindu in vedere scopulu de a pregăti si lati cu orice mediulce propagandă mag. pentru infinitandă a episcopiei mag. gr. cat., — condusi de demagogul si ex-senatorul Valkovszky, au tenu mai multe adunări; in cari, — luandu-se de norma institutiunile besericei reformate, numitul se prochiamă pre sine de curatoru independent, si apoi se constituira si se alese d'in sinulu loru si ceia-l-alti curatori, deși baserică si-avea curatorii săi aleși in modu legal; turbatorii pretinsera apoi cu mare cercicia cassă basericiei, chiile, amenintandu inca că la denegarea acelora se vor folosi de brachiu; si — formulara — usurpandu titlul de intregă comunitate baserică — asiile numitice gravamine intr'o petitiune subscrisa de 105, si indreptata către adunarea magistratuală; d'intre acestea inse mai tardiu la vreo 40 protestara in contra abusării ce se face cu numele loru. Cu prinsul petitiunii: că fiindu acum restituita constitutiunea, nu mai potu suferi, ca manipularea averei basericie, să fie si de acela inainte in mană d. protopopu, ci ei pretindu să treaca eschisivu in mană loru; că loru nu li-e iertat a se rogă lui Ddieu in limbă materna — firesce cea mag. — deși predicele se tene si unguresce; că pre ei dn. prot. i-romanisează; că pre ei Ilust. dn. eppu de la Ghierla nu-i asculta; cu unu cuventu, că ei pretindu transpunerea dn. protopopu. Ce trebuia mai multu decât a cere ajutorul acelora, cari si altmintera de multu colcaiau si lucrau pre sub mana pentru a irita creditiosii in contra pastoriului loru sufletescu? Deci adunarea magistratuală luă la pertractare — fără de neci o dificultate — numită petitiune, si dupa multe espreptări si reeriminări spurcate in contra „daco-românistului“ prot., esmisse o comisiune investigatoare, care dupa ce afă basate acușările temerarie a turburatorilor, propuse ca adunarea să le strapuna la ministeriu, pre langa recomandarea cea mai calduroasa.

Intre acestea majoritatea creditiosilor basericiei rom., scarbita de faptele fractiunii desbinat, vedindu-si batjocorita religiunea strabuna inaintea strainilor, nu intărindă a se rogă de Ilustr. Sa eppu intr'o petitiune subscrisa de 145 — fără cei 40 de insi, cari se subtrasera de la fractiunea desbinată — in frunte cu senatorul Heletea, care pre langa toate dificultățile si imputările, ce i-se facu, se lupta cu destula resemnatire, pentru a infrena nerușinările, ca se comitu de turburatori, si pentru a restaura cătu mai curendu pacea, conturbata fără de neci unu temeu, protestandu cu tota energie in contra usurării titlului de intregă comunitate baserică — de care se folosescu desbinatii.

Dupa acestea preste pucinu tempu salutaramu in midiu-loculu nostru cu cea mai mare bucurie ven. deputatiune, esmisa de către ven. Ordinariatu si

dică si a nobilită poporului, de a-lu introduce in preambulul artii, carea in natura unică e eterna. Matadorii, pre cari nația i-a respondit ca stele lucitorie prin spatiul nefinitu. Se vorbinu inse acum specialu unușpicu despre Oradea. Multi sciu pucinu despre acestu oras.

In Oradea-mare esiste unu archigimnasiu, si o academia de drepturi, cu limbă propunerii unguresca. La aceste institute ambla multi teneri romani, si agonisescu scientiele in limbă straina. Ma au fostu romani mari la suslu, cari s'au integrat cu tenerii romani să nu romana fără instructiune in limbă materna. Aceuma in gimnasiu de aici se propune limbă si literatură romana. Junii rom. se introduc in pantonul romani. Vedu acolo pre Hurulu, pre Urechia, pre Costișiu, pre Dositeiu, pre Cantemiru, pre Vacarescu, pre Cichideau, Sincal, Maiorul si altii, standu ca statue imposante ca nisca santi; fiacare intr'o mana cu o carte, intr'altă cu faclă aprinsa. Animale jude se consternu, se cutremura, se aprindu. — In acestu gimnasiu si misteriile religiunii se descooperu tenerilor romani in limbă materna.

Acestă e unu daru, daru mai este si altu daru ce găsi tenerimea rom. d'in Oradea de la 1852. Aci e Societatea de lectura, carea face fala junimii oradane. Fie binecuvantati faptorii primari, cari au staruitu pentru infinitarea acestui Societăți, si binecuvantati acei barbati zelosi, cari o conduceau atâtă intelectinne. Ei toti voru fi perenati in analalele acestui Societăți.

Si inca alte daruri mari! Aci sunt doue institute fundaționare, pentru tenerii romani studinti. Seminariu dom. gr. cat. si fundatuna Zsigaiana, redicata de ven. carantu Nicolai Zsigai. Caletoriul strainu, carcle visiteza Oradea-mare, și uimitu inaintea unui d'intre cele mai grandiose edificii ale acestei cetăți in V. Olasz, si ceteșe pe frunzariu inscripționata cu litere mari: „Tenerime romane g. c. Leopoldu II. sacrificia 1792.“

In tipu ne spune povestea adeverulu. Se spune, că odinioara statuile lui Memnonu incepau o musica dulce, candu primele radie ale soarelui loviau crescutul loru.

Ei bine. Eea primele radie ale sorelui se ivira, lovira crescutul statuilor maretie asiediate de divulu Traianu aci pe acestu pamant, in Egipet. Ele sentiescu poterea luminii, — si statuile lui Traianu incep o da mereu sunete dulci. Marire celui ce tramite lumina. Cantati deci statuie frumos, scuturate de atâta viscoli, cantati musica, cum nu's-a mai cantat in lume. Cantati romani, reminiscintă funesta a trecului, in modulu frigianu, si ticseti in cantecu sporantă dimitorie a venitorului in modu ipofrigianu. Atâte aveți de a cantă despre trecutu si venitoriu. Intonați romane chorea, si dî falosu: „Anche io sono pittore!“ Canta! că este o lege in fire, care nu lasa se pera unu popor pan n'a fi mare, pan n'a ajunge la culme!“

Tu pororulu meu, n'ai siediutu inca in culmea maririi; nobiliteza-ti animă si sufletul prin sciștia, prin arte, prin musica, — si spereză, că va trebui să fie!

Matadorii cei mai nobili ai națiunii au stravediutu si stravedu, că musică in parte e unu midiu-locu potintele de a re-

constatatoria d'in rev. dd. Dem. Coroianu, vica-riu foraneu, Mit. Pavelu, vicariu d'in Maramure-siu, si Teod. Szabó prot. Baiiei-Mari. Deputatiunea, in cea mai buna sperantia, că i-va succede a pune odata capetul neliniscirilor, defigie terminulu pentru a probă impacatiunea pre 30. mart. s. n.; inse fra-ctiunea desbinata, său mai bine corifeii, dechiara in unu tonu amenintatoriu, că pacea nu se poate restabil, pana ce nu va fi strapusu d. protopopu, fiindu ei deoblegati la acést'a prin juramentulu, ce l'au depus, — pretindu inse, ca să fia esmisi si d'in partea magistratului doi membri. Deputatiunea le si implinesce dorint'a. Inse incercarea deputatiunei de a complană treb'a cu binele, nu sucese; deci ea se decise a asculta pre cei nelinisciti, unulu căte unulu, la punctele formulate in petitiunea amintita mai susu. Vediendu demagogogulu Valkovszky, că asiè nu si-va ajunge scopulu, protesteza in contr'a astu-feliu de ascultari si pretinde ca să fia ascultati toti de odata, c'ea ce inse deputatiunea n'a luatu in consideratiune.

Ne avendu acum turburatorii la ce recurge, de-

cătu la fortia si scandalu, in noptea spre 1. aprile —

toata pre diu'a de tîrgu — sparsera ferestrele casei

parochiali, batjocorira in unu modu spurcatu base-

reca gr. cat. cu inscriptiunile cele mai neruşinate in

contra personei dnului protopopu. Vediendu deputatiunea cele ce se intempla, dupa ce acceptă inzedarul

cateva dile responsu telegraficu de la ministeriu,

plecă c'atra casa, relatandu despre tote la Ven. Ord.

diecesanu.

Lasam'u acum să judece opiniunea publica ne-

preocupata a supr'a faptelor inregistrate, ce car-

acterizeaza destulu de lamurit u er'a noua constiutu-

nă. É noi — si pana ce vomu potè imparatesi resul-

tatu — ne luam'u libertatea a intrebă, că ore re-

spectulu si rigorositatea legilor numai pre noi să

ne indetoresca? ore ace'a să fia chiamarea unui ma-

gistratu, ca să springesca cu auctoritatea sa pre tur-

buratorii siguritatii publice? să vateme si a luca pana

la scandalu publicu conscientia religiosa a cetatiene-

lor? intrebămu, de unde are magistratul poterea a

se amesteca in caus'a limbei, a institutiunilor nostre

basericesci, in transpunerea personelor basericesci,

să a decide a supr'a manipulă. ii averi basericesci,

precum ceru desbinatii, a esmitre apoi comisiuni poli-

tică — fără neci unu singuru datu — pentru investi-

area panslavismului parutu — la rusii d'in ce'a

parte a Satu-Marei?

intrebămu si pre dn. ministru

Litvös, că ore cine su-inimicii patriei comune,

caru remanendu fideli institutiunilor baseri-

ei strabune, respingu cu indignatiune tendintiele in-

fernali cu scopu de a infiintă o episcopia mag. gr.

si pre ruinele limbei si a le natiunici nostre? său

rei-a, cari provoca turburare si scandalu publicu cu

magiarismulu fortat, ce voiescu a-lu strapune to-

ma si la altari?

Satu-Mare 4/4. 1868. s. n.

V—danu.

## ROMANIA.

*Adunarea deputatiloru.*

Siedint'a d'in 19/31 Martiu 1868.

(Urmare.)

D. G. Bratianu enumera diferite teorie, ce se emitu-

supra armatei, si d'in tote deduce, cum in positiunea in care

acestu institutu fu ampliatu mai tardiu prin fundatori

navi ca eppulu Darabantu, Vulcanu s. a. Adi cu 137 de te-

ori, d'in cari vre o 60 fundatiunisti, ceialalti convictori. Si

inca caletoriulu in preajm'a piatiei inaintea unui edificiu

principal si cetesce „Fundatiune la St. Nicolau 1860“, in

pana acum se springesca in totu anulu căte 10—12

alumni. Multe frumose s'ar potè dice in acestu locu.

Dara se ne restrigem la obiectu. Se vorbim ce-va

de corulu vocal si instrumentale d'in seminariulu dom-

ne aici.

In acestu seminariu invetia tener'a prole a vorbi cu

Domniediu intr'o limba sublima, armoniosa, de carea se in-

alămn'a crestina. Aci este coru vocal. Aci invetia tenerii

romani a sprime prin tonu melodiele animei. Este coru in-

strumentale. Junii romani invetia dupa semnale pereniali ale

Jean Muris (1330) a inton'a doin'a sclaviei, si se prepareaza

cantă cantecul esirii d'in Egiptu. \*)

Corulu semin., care de diecenie incoce secera laude me-

ritate, acum prospereza pe dì ce merge si castiga unu renu-

ne totu mai mare. Am auditu acestu coru, cantandu sub cul-

ta domnedieescu, si ne-amu intarit u in creditia, că Dom-

nedieu trebe să auda rug'a, ce se naltia la d'insulu pe aripele

zmeiei. L'amu auditu la festivitatile Societătii de leptura si

alte ocasiuni, si ne-amu convinsu, că nu potè fi limba mai

rumosa de cătu ast'a. L'amu auditu cantandu mersulu mor-

talale la căte unu susfletu, ce a sborat de pe pamantu, —

si eram'u convinsi, că acelu susfletu asculta cu placere de

coole de firmamentu; că la unu cantecu atâtu de pietosu si

\*) In interesului adeverulu avemu să amintim impres-

are, precum se vede, necunoscuta dlui impart, că scol'a

musica vocala si instr. si-au luatu incepulturul cam pre la

1848—50, sub auspiciole repausatului eppu Erdeli si la ini-

tiu'a dlui Mihaiu Sierbanu, asta-di canonico in Ghierla,

tele au mediulocit de la eppulu ajutorie pecuniarie si au

incheatu insu-si d'in putinete sale resurse mater. Red.

gelniciu, Ddieu s'a induratu spre elu. Si lu-vomu audi totu de

un'a candu va fi festivitate mare.

Acestu coru are o organisare exemplaria, si e prove-

diutu cu piose forte alese si frumose, procurate unele cu os-

tenele si spese mari de Dsa rectorulu Ioanu Pop, asisa:

„Pre tine Domne te laudămu“ fu procurat in an. 1854, d'in

Petrupole.

In seminariulu domesticu s'a mai inceputu in anulu acest'a a se da instructiuni d'in music'a instrumentale. Lectiunile le dă siefulu de la fost'a banda militara de venatori. Tenerii, cari primesc invetiatura d'in acésta arte sunt la numeru 54, impartiti in IV. clase. Avuramu acu ocasiune a ne desfăta la progresulu musicantiloru juni d'in clas'a I. in vreco căte-va ronduri pana acum, si inca vomu mai avè. Este in proiectu, că dupa S. Pasce orchestrulu seminariale se acompanieze sie-

dintele dominicali ale societătii de leptura de aici, execu-

tandu o piesa la incepulturul, alt'a la miduiloculu si alt'a la fina

siedintiei. — Ce scola sublima a lui Pitagora va fi acést'a! ...

Ne imbucurămu multu, că preste cătiva ani vomu avè unu

orchestrul exemplar, constatatoriu d'in teneri romani semi-

naristi.

Si acést'a inca avemu de a o multiam Dsa Ioanu

Pop, rectoriu semin., canoniu si abate, adeveratului

discipulu alu marelui Vulcanu. Acestu venerabilu barbatu

nu sufere, ca se se distruje monumintele, in cari ambla

spiritul parintelui Samuilu, ci lucra cu energia barbatosca,

ca aceste se inaltie totu mai pompose, totu mai maretie.

Face multe, face tote, către trebuiescu la fiii săi, ca să faca d'in

ci omeni, romani buni; nu crutia nici ostensela nici midiloce,

sacrificandu tote pentru unic'a ambitiune ce are, să veda

adeca, prosperandu in moralu si sciintia pe fiii natiunii incre-

dintiati sub arip'a s'a ocroritoria, fără impulsulu guvernului,

fără indemnul cui-va, numai d'in indemnul animei sale

generose. Si pe langa multele sale fapte demne de marita si

inflacătoare de a gele.

\*) In interesului adeverulu avemu să amintim impres-

are, precum se vede, necunoscuta dlui impart, că scol'a

musica vocala si instr. si-au luatu incepulturul cam pre la

1848—50, sub auspiciole repausatului eppu Erdeli si la ini-

tiu'a dlui Mihaiu Sierbanu, asta-di canonico in Ghierla,

tele au mediulocit de la eppulu ajutorie pecuniarie si au

incheatu insu-si d'in putinete sale resurse mater. Red.

\*) In interesului adeverulu avemu să amintim impres-

are, precum se vede, necunoscuta dlui impart, că scol'a

musica vocala si instr. si-au luatu incepulturul cam pre la

1848—50, sub auspiciole repausatului eppu Erdeli si la ini-

tiu'a dlui Mihaiu Sierbanu, asta-di canonico in Ghierla,

tele au mediulocit de la eppulu ajutorie pecuniarie si au

incheatu insu-si d'in putinete sale resurse mater. Red.

\*) In interesului adeverulu avemu să amintim impres-

are, precum se vede, necunoscuta dlui impart, că scol'a

musica vocala si instr. si-au luatu incepulturul cam pre la

1848—50, sub auspiciole repausatului eppu Erdeli si la ini-

tiu'a dlui Mihaiu Sierbanu, asta-di canonico in Ghierla,

tele au mediulocit de la eppulu ajutorie pecuniarie si au

incheatu insu-si d'in putinete sale resurse mater. Red.

\*) In interesului adeverulu avemu să amintim impres-

are, precum se vede, necunoscuta dlui impart, că scol'a

musica vocala si instr. si-au luatu incepulturul cam pre la

1848—50, sub auspiciole repausatului eppu Erdeli si la ini-

tiu'a dlui Mihaiu Sierbanu, asta-di canonico in Ghierla,

tele au mediulocit de la eppulu ajutorie pecuniarie si au

incheatu insu-si d'in putinete sale resurse mater. Red.

\*) In interesul

Apoi dandu cître proiectului de lege privitoriu la aceste credete, se incepe discutiunea.

D. Gradistianu dice că în proiect se vede unu credetul de 3 milioane alocat la imbunatâțirea postelor în prevederea poștei ruse și austriace, și d-lui nu vede nici o imbunatâțire.

D. Ministrul de Interni, dice că credetul de 123 mii de lei, afectat la poșta, s-a cheltuit cu funcțiunarii adaogați prin desfintarea poștei ruse.

Se votea luarea în considerație a proiectului.

Se procede la votarea pe articli.

Se dă cître primului art. alu proiectului, care privesc credetele anului 1866 și se primește.

Se pune la votu art. 1, și se primește.

Se dă cître art. 2. privitoriu la credetele anului 1867, – și se primește.

Se dă cître art. 3, prin care se cere 123 mii lei vechi pentru poște. Se primește.

Si citeste art. 4, prin care se cere o sumă pentru plată anuităților concesiunilor drumului de feru de la București la Giurgiu și concesiunea furniturilor Godillot, si se primește.

Se citesc art. 5 privitoriu la remisele perceptorilor și a taxelor comunale, si se primește.

Si citesc art. 6 privitoriu la plată curtagiului d-lui Koen, contractat prin d. Balacianu reprezentantele tierei la Paris, cu ocasiunea imprumutului Oppenheim.

În privința acestui articolu este diverginta de opinii între membrii comisiunii financiarie.

D. Ministrul de finanțe luându cuvenitul areta cu tota logică și cu cele mai tari argumente financiare și politice, ne-cesitatea ce a silitu pe guvernul să plătească aceluia curtagiu. — Areta că d. Koen voindu a pune secuestru pe obligațiunile imprumutului Oppenheim, ar fi lovitu acele acțiuni, ar fi discreditat Statul pe pările Europei, iar fi atrazu unu procesu, alu carui rezultatul indoiosu ar fi mersu potrivit regimului. — D-rii produsu pretensiuni mari de despăgubiri din partea d-lui Oppenheim, care ar fi avutu totu dreptul să le cera, fiindu că obligațiunile sale ar fi cadiutu pe pările din cauza noastră.

D. Mehedințianu propune unu amendamentu prin care cere a se vota credetul cerutu, dar a se urmari autorele acelui imprumut, d. Balacianu.

D. Buescu, combate amendamentul și sustine opinia minorității.

Se pune la votu cu bile amendamentul d-lui Mehedințieni, și se respinge.

Se pune la votu proiectul în totalu cu bile și, nefindu numerul votantilor indestul, votul se declară nulu, ramandu a se face o și două votare în siedința viitoare.

## Noutăți Straine.

**FRANȚA.** Articulul dñuariului oficiosu „Constitutionnel“, ce l-amu amintit in nr. trecentu, cu privirea la desarmarea generală sună in tota estinderea sa, precum urmează: „In contra dechiaratiunilor pacifice, repetite de atâtă ori, mai multe diurnale nu inceta a consideră resboiul de neincunguraveru, d'in cauza, precum afirma acelle foie, că noi amu facutu dispusetiunile necesaric spre a portă resboiul cu succesu favoraveru. Nu negâmu cele, ce s'au facutu si se facu inca in interesul aperării tierei. Measurele acestea preventive au fostu cauzate prin tie-nuța statuilor invecinate, si regimul aru fi luat ușor și ceea mai grea responsabilitate, daca fatia cu dispusetiunile militare din celealte staturi nu si-aru fi datu osteneala indoita, spre a pregăti tieră la tote eventualitățile. A deduce de aici, că regimul dorește resboiul, său se pregatesc spre a dechiara resboiul, n'aru fi altă, decât a abușu cu logică. In adveru, cu cîtu Franci'a e mai pregatita de resboiul, cu atâtă e mai mica probabilitatea, că va erupre resboiul. Ecuilibriul armelor e garantă pacei. Se dîce, că desarmarea tuturor națiunilor aru fi o garanție mai sigura pentru pacea Europei; acesta o concedem. Inse cine să premerga cu exemplul celu bunu pentru desarmarea atâtă de dorita? Există ore unu Francesu, care tiene la siguratarea și marimea patriei sale, și care totusi ni-aru sfatu, să facemu noi antăriu pasiun in astă direcție? Si daca strainii aru veni in tentația de a ne provoca la astă ceva, ore să nu le respondem: Dloru, maturati mai antăriu inaintea usiilor Dvostre?“

**ANGLIA.** „Morning Herald“, organul ministerului anglosau, desfășura unu planu, care aru fi menită a asigura pusetiunica ministerului anglosau chiaru si in casulu acela, candu partidul liberale aru primi resoluțiunile lui Gladstone in tote punctele loru. Foia ministeriale argumentează in modulu urmatoriu: In 27 l. c. voru incepe in comitetu desbatările despre propunerea lui Gladstone. Se presupune-mu, că resoluțiunile se voru acceptă din punctu in punctu, si presiedintele ministerului va midiu-loci, ca corona să implinească dorintile exprese in adresă parlamentului, — atunci inca numai o negație să aru fi enunțiatu. Propunerea lui Gladstone aru poter realiză numai prin unu bilu, acceptat de ambele case

si santiunatu de corona. Ce urmează din tote acestea? Antău: că legea amintita se va acceptă de casă representantilor numai după o luptă parlamentară infocată; a deouă: că presentandu-se legea in casă lordilor, n'are nici unu prospept de reuștu, pentru că majoritatea lordilor și toti episcopii voru vota in contra; a treia: că atacul in contra beserecei irice si in contra regimului aru fi numai o perdere petulantă de tempu. Ei reșee că dlu Gladstone aru potă luă a mana alta arma, aru potă propune unu votu directu de neincredere in regim. Dar si atunci victoria majoritatii aru fi fără nici unu folosu, pentru că regimul aru apela la tieră intrega. — D'in impărtesările foiei ministeriale deducem dară, că Disraeli e resolutu, a nu repăsi din oficiu pana la inchiaarea alegerilor nove pentru parlamentu.

**PRUSSIA.** Alegerile pentru parlamentul de vama s'au finit; in unele locuri i-a succedut lui Bismarck a-si cascigă majoritatea, in se in Würtemberg' a nu fi favoritul noroculu, fiindu că d'in alegerile de aici au esită cei mai resoluti opuseniunali si inimici ai politicei prusesci. Foia lui Bismarck „Kritis“ nu intărzia a face unele observații in privința tineriei politice a Würtembergei, si a atacă fără crutiare politică ei. In unu numeru mai prospetu dîce numita foia următoare: „Voi Svabilor, ve credeți a fi indreptatîi a ve folosi de rangulu celu mare alu Germaniei, care va aperi esistintă, securitatea si nedependintă vostra, ca de o papusă, pentru ca să poteti continua intrigele voastre de partit? Voi cetezati a aduce cele mai esagerate dejosiri a suprăstatului nostru, a negri totu și esantu si scumpu inaintea nostra. Conducatorii vostru au fostu destulu de nerușinat a numărul preconfratii loru in batjocura „prusi cersitori etc.“ Daca separatismulu svabu nu voiese a avea cu noi nici o legătură, si se incerca a nimici apropierea amicabilă, atunci parlamentul de vama va sustă si fără Würtemberga.

Parlamentul de vama se va întruni in 27. apr.

**AMERICA.** Procesul in contra presedintelui Johnson s'au inceputu in 30. martiu. Butler recapituleaza puntele principale a actului de acuzație, in urmarea caroră a presedintele e indatorit a cecetu decisiunile congresului fără de a cerceta, ore consuante cu constitutiunea seu ba. Procedura generală a tribunalelor nu poate servi ca normă pentru senatul in casulu de fată. Presedintele senatului are numai a conduce pertratrările, fără de a fi proverbiu cu putere judecătială. Vicepresed. Waite e indreptatul a lăua parte la acestea pertratrare, pentru ca să apere drepturile alegatorilor. De si Stanton e denumitul de presed. Lincoln, totusi Johnson aru fi trebuitu să observe legea pentru ocuparea oficielor, fiindu că d'insu'u e numai suplinirea lui Lincoln. — Comitetul casci reprezentantilor a prezentat tribunalului mai multe documente, din cari se vede, că Johnson a suscris patente pre basă legii pentru ocuparea oficielor, prin urmare a recunoscutu valabilitatea acelei legi.

Asemenea s'au prezentat mai multi martori, cari afirma, că Thomas a provocat formalmente pre-generalul Stanton, să-i prede ministeriul de resboiu. — Presed. senatului decise, că argumentarea comitetului casci reprezentantilor se primește. In contra acestei decisiuni se opusera mai multi senatori, sub cuvenit că presedintele in casulu acesta nu poate executa poterea judecătoreasca, majoritatea senatorilor in se dechira pentru presedint, si votează una ordine nouă de negoție, care impotrivesc pre presedinte, a ordină tote formele de procedura, a decide despre intrebările, cari sunt de documentat, si a substerne votului senatorului si alte cestii. In 9 l. c. pertratrarea intreruptă s'au inceputu de nou. Curtis, aperatoriul lui Johnson nega, că legea pentru ocuparea oficielor s'ară potă apela la depunerea lui Stanton. — Scirile mai prospete din Americă ne spun, ca presed. Johnson aru fi determinat a renunță d'in postulu de presedinte, inca mai nainte de a se aduce decisiune definitiva in procesul intentat in contra lui. Congresul in se pare, că nu va fi indeslătitu cu atâtă-a, si nu va primi resemnatuna pre-sedintelui.

## Varietăți.

\* \* \* (Protest.) Curatorii, de la beserică S. Treiini din Brasovu au protestat in contră decisiunei consistoriului metropolitan, care precum e cunoscutu, in siedința consistoriale tionută in 2. apr. a otarită a inchide beserică, a puncă sub secuestru ori-ce avere baserică, scolară si fundațională, si a suspinde pre epitropii ei pentru portarea eterodocșă a grecilor si bulgarilor de la numita beserică. Curatorii dechiră, că ei voru să inainteze lucrul la locurile mai înalte, pentru că consistoriul numai in acela casu, candu episcopia ar fi vacanta, ar avea dreptu a se amesteca in afacerile besericiei loru, dar si atunci numai in sensulu punctului alu 4-a a rescriptului pre inaltu, din an. 1796.

\* \* \* (Biblioteca pentru copii.) Reprezentanține suburbia Wieden la propunerea primariului a decisu a înființă o biblioteca generală pentru copii; pentru caciigarea midiuloru necesarie se voru face colectiuni.

\* \* \* (Agricări.) Intre arestatii, cari voru să capete agri-tiare cu ocazia nascerei imperatricii, suntu si două gani, cari s'au recomandat d'in partea comitelui supremă cutarui comitatului, numai d'in singurul motivu, ca să fie cu ciatecă in comună loru la serbarea poporala proiectu pentru aceasta ocazie.

\* \* \* (Morte curioasă.) Unu casu extraordinară s'au intărit in Siliu, (Tirolu) unde unu cetățean anume Adler fiindu chiamat la tribunalu, ca să traga sorte pentru recrutare, infatișandu-se la tempulu determinatul a trasu, in se se intemplă, tinerul, care abie se sculase din patu in urmă unui morbu mai indelungat, după ce a tras sortea, cadiu mortu in sală tribunalului. — Numerul trasese e 66.

\* \* \* (Incercare de sinucidare.) In 10. I. c. inainte de primul sos in Viena cu suita locomotivului unu cătoriu in bracatu in vestimente elegante, si si-inchiriată, o chilia in stulu „Europa“, ce e aproape de drumul ferat. Dupa ce a vîtoriul i-a reținută chilia, cătoriu intră in ea si pănu in demanetă nu se mai ivi. Demanetă o servitoră intră chilia cătoriului, in se cătu fă de mare mirarea ei, candu diu in acea chilia una omu străin; apropiandu-se măbine de divanul, pre care era culecatu, observă, că fată la luce negre si trasurile i sunt schimosite. Fata vedea in acestea esă rapode din chilia si facă mare alarmă. Omenei din ospătaria se grabira la chilia, si au aflatu, că cătoriul s'au invadat cu Ciancali disolvat, ce s'au aflat la pre mesa in o stolă golita mai bine de diumatate. La primă vedere se parea a fi mortu, in se după mai multe cercetări s'au aflatu, că corpul inea caldu, comisariul de poliție in data tramise după decesul, caruia i-a succedut alu mantu prin antidotu. Dupa periculul a fostu delaturat, omulu fu transportat in spitalul misericordianilor. Sticla cu restul veninului, obiectele erau la elu, si documentele s'au tramis la comisariatul de poliție alu suburbium Leopoldinu. Numele strainului e Federico Catischi, a servita in Salzburg, ca dregatoriu de stat. Si precum se vele din o suplica, ce se aflare compusa in titlile lui, indreptata către ministrul Taafe, si a cautat unu oficiu in Viena ori in altu locu.

\* \* \* (Buletinul instructiunii publice) pentru lunele ianuarie si februarie, redigat de V. A. Urechia, cuprinde: paralelele pre ianuarie; buletinul literar — Daci'a ante-româna, cultură si moravurile Gotilor si a le Dacilor; buletinul arheologic — modulu alegerii domnilor la România de P. H. J. I. Toti trei articoli din urmă sunt foarte interesanți pentru istoria națională. — Documentul de la metropolul Crimocovici. Una iconă română prețioasă. Buletinul oficialei de poliție alu suburbium Leopoldinu. Numiri si permutează, si avis.

\* \* \* (Familia Petriceicu-Hajdeu.) Foia beletristică „Familia Petriceicu-Hajdeu“ impartescă in numerii 11 si 12 istoria romană a familiei române din Bosarabi'a, Petriceicu-Hajdeu si biografia fiilor săi a lui Aleșandru Petriceicu-Hajdeu, celu mare roman si naționalist in Bosarabi'a anesata Russiei, biografia lui său d. Bogdanu P. Hajdeu, escoala literară română, de prezintă deputatul in Cameră României de pe Carpați.

\* \* \* (In contra demagogului si agitatorului din Kecskemét Asztalos János) au cercutat mai de curând două proclamații cari demascandu pre numitul demagog, lu-invinsul cu nisice crimi grele. D'in astă, si d'in cauza că Asztalos mergundu sambata in Félegyháza a constituit acolo un bulu democratic a agitatul poporului, fu prinsu si arestatu Poporul din Kecskemét audindu despre aceasta intemperie in diu de pasci grabi in Félegyháza, si voindu a elibera Asztalos a atacat cu casă orasului. Magistratul a cerutu de armata, carca la intrare in orasul fu intempinat băsternuri si petre. Poporul s'au rescolat si s'au escapat de conflictu sangerosu, ce s'au finit numai după ce cătiva ore in treptă poporul cadiu morti, era mai multi fura raniti si prinsi. Orasul e pus sub asediul. — Era cătu de maturitatea ungurii pentru constituție!!

\* \* \* (Unu congresu femeiesc) se tienu de curând in visadu (comit. Toront.) d'in partea patrioticilor dame si orfani. 1) Pentru a adună bani si membri pentru inaintarea culturii si intelectualiei naționale serbe. 2) Pentru a cură pre morbi orfani. 3) Pentru inaintarea scolelor femeiesc, si pentru caciigarea orfanilor. 4) Pentru a lăsa economisarea la seara femeiesc. Damele pentru ajungerea scopului voru fi in lupta cu unu comitetu barbatescu. Presedintele damei domnă Sofia Pasoviciu.

\* \* \* (Apaductu.) In urmă a publicarei de concursu pentru lăzirea masinelor, tieviorul de feru si altor obiecte, a recerutu pentru apaductul din Pest'a, au sositu la o suita oferte Fabricile anglese, belgice, franceze, germane si unghiere, iau parte la intreprinderea acăstă. In dilele venitorie se va examina tote ofertele prin comisiunea compusa pentru apaduct, care apoi va decide care să se primește. In siedința acestei comisiuni, ce se tienu in 8 aprilie, membrii se consoarta, că prelucrările, sub conducerea personale a lui Lindley, inainteza cu pasi gigantici, si astă cătu de cură se voru incepe edificările.

Proprietariu, redactoru responditoru si editoriu: **ALESANDRU ROMANU.**